

CENTRALE RAAD VAN BEROEP

02/2895 AOW en 05/6118 AOW

UITSpraak

in het geding tussen:

[appellant], wonende te Spanje, appellant,

en

de Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank, gedaagde.

I. ONTSTAAN EN LOOP VAN HET GEDING

Met ingang van 1 januari 2003 zijn de artikelen 3, 4 en 5 van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen, voorzover het betreft de Sociale verzekeringsbank in werking getreden. Thans oefent gedaagde de taken en bevoegdheden uit die tot genoemde datum werden uitgeoefend door de Sociale Verzekeringsbank.

In deze uitspraak wordt onder gedaagde tevens verstaan de Sociale Verzekeringsbank.

Namens appellant heeft W. Leufkens, wonende te Heerlen, op daartoe bij beroepschrift en aanvullend beroepschrift aangevoerde gronden hoger beroep ingesteld tegen de uitspraak van de rechtbank Amsterdam van 16 april 2002, nr. 00/5372 AOW, waarnaar hierbij wordt verwezen.

Gedaagde heeft een verweerschrift ingediend.

Namens appellant is door W. Leufkens, voornoemd, gereageerd op het verweerschrift en is vervolgens in een viertal schrifturen het standpunt van appellant nader toegelicht.

Gedaagde heeft bij brieven van 17 en 21 maart 2005 nog enkele nadere besluiten in het geding gebracht.

Het geding is ter behandeling aan de orde gesteld ter zitting van de Raad op 1 april 2005, waar partijen niet zijn verschenen.

De Raad heeft vervolgens besloten het onderzoek in deze zaak te heropenen, ten einde gedaagde in de gelegenheid te stellen te reageren op enkele vragen van de Raad. Bij brief van 27 juni 2005 heeft gedaagde deze vragen beantwoord.

Partijen hebben daarop in diverse schrifturen hun standpunten nader toegelicht.

Het geding is wederom behandeld ter zitting van de Raad op 16 december 2005, waar appellant en zijn gemachtigde - met voorafgaand bericht - niet zijn verschenen en waar gedaagde zich heeft doen vertegenwoordigen door drs. A. Slovacek en R.W. Nicolaas, beiden werkzaam bij de Sociale verzekeringsbank.

II. MOTIVERING

Appellant is op 2 mei 1934 geboren in Spanje en bezit de Spaanse nationaliteit. Hij is werkzaam geweest in loondienst in Spanje, Frankrijk en Nederland. Hier te lande heeft appellant vanaf 26 oktober 1964 tot en met 20 juli 1965 gewerkt bij Oranje Nassau Mijnen B.V.

Gedaagde heeft bij besluit van 10 augustus 2000 aan appellant een ouderdomspensioen ingevolge de Algemene Ouderdomswet (AOW) toegekend ter hoogte van 2% van het pensioen voor een gehuwde. Daarbij heeft gedaagde medegedeeld dat het pensioen ter bedrage van f 24,30 per maand, per kwartaal aan appellant overgemaakt zal worden. Namens appellant is bezwaar gemaakt tegen dit besluit, waarbij is aangevoerd dat veel kosten zijn gemaakt om een beslissing te verkrijgen op de aanvraag om AOW-pensioen. Verder is bezwaar gemaakt tegen de overmakingskosten ad f 5,- die gedaagde in mindering brengt op de betalingen aan appellant. Daarbij is een betalingspecificatie overgelegd van 16 augustus 2000, waarop dit bedrag is vermeld.

Bij beslissing op bezwaar van 15 februari 2001 heeft gedaagde het bezwaar van appellant gericht tegen de toekenning van het ouderdomspensioen ongegrond verklaard. Verder heeft gedaagde bij beslissing op bezwaar van dezelfde datum (hierna: besluit 1) het bezwaar van appellant gericht tegen de overmakingskosten niet-ontvankelijk verklaard, omdat sprake zou zijn van een feitelijke handeling. Ten slotte heeft gedaagde bij brief van 15 februari 2001 aan appellant medegedeeld dat aan hem een bedrag van f 3,47 overgemaakt zal worden terzake van wettelijke rente, over de nabetaling van het pensioen vanaf mei 1999, over de maanden juli en augustus 2000.

Namens appellant is beroep ingesteld tegen besluit 1 en tegen de brief van 15 februari 2001 met betrekking tot de wettelijke rente.

De rechtbank heeft het beroep van appellant tegen besluit 1 gegrond verklaard en heeft dat besluit vernietigd, overwegende dat de salarisspecificatie van 16 augustus 2000, waaruit blijkt dat overmakingskosten in mindering worden gebracht op het pensioen, een besluit is in de zin van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Daarbij is tevens overwogen dat de inhouding van de overmakingskosten is gebaseerd op artikel 19 van de AOW en dat gedaagde een nieuwe beslissing op bezwaar hieromtrent dient te nemen. Verder heeft de rechtbank ten aanzien van de brief van 15 februari 2001 over de wettelijke rente overwogen dat sprake is van een primair besluit en dat zij onbevoegd is het daartegen gerichte beroep te behandelen. Met toepassing van artikel 6:15 van de Awb heeft de rechtbank het beroepschrift doorgezonden aan gedaagde ter behandeling als bezwaarschrift. Ten slotte heeft de rechtbank een verzoek van appellant om schadevergoeding afgewezen.

Namens appellant is in hoger beroep – kort samengevat – aangevoerd dat gedaagde ten onrechte overmakingskosten in mindering brengt op het pensioen van appellant. Daarbij is gewezen op het feit dat gedaagde tot 1 juli 2000 deze kosten niet in rekening heeft gebracht aan personen wonend in Spanje en dat gedaagde de overmakingskosten op grond van artikel 41 van het Administratief Akkoord voor de toepassing van het Verdrag inzake sociale zekerheid tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Spaanse Staat van 5 februari 1974 (Trb. 1974, 80) ook vanaf 1 juli 2000 niet in rekening mag brengen. Verder is aangevoerd dat ook op grond van het communautaire recht deze kosten niet in rekening gebracht mogen

worden. Ten slotte is namens appellant betoogd dat er wel gronden zijn voor toekenning van (meer) wettelijke rente, schadevergoeding en proceskosten.

Gedaagde heeft in hoger beroep een nieuwe beslissing op bezwaar van 25 juni 2002 (hierna: besluit 2) in het geding gebracht, waarin het bezwaar van appellant gericht tegen de overmakingskosten ongegrond wordt verklaard. In besluit 2 is overwogen dat het in mindering brengen van overmakingskosten niet in strijd is met EG-Verordening 1408/71, nu in artikel 58 van EG-Verordening 574/72 is bepaald dat de kosten verbonden aan de uitbetaling van uitkeringen, zoals bankkosten, in mindering gebracht kunnen worden op de wijze vastgesteld in de door het uitbetalend orgaan toegepaste wettelijke regeling, terwijl in artikel 19 van de AOW is bepaald dat de kosten verbonden aan overmaking van het pensioen naar het buitenland daarop in mindering worden gebracht. De Raad heeft besloten om, met toepassing van de artikelen 6:19 en 6:24 van de Awb, in deze procedure tevens een oordeel te geven over besluit 2.

Voorts heeft gedaagde op 25 juni 2002 een beslissing op bezwaar genomen ten aanzien van de wettelijke rente en een primair besluit ten aanzien van gevorderde schadevergoeding. Bij beslissing op bezwaar van 21 maart 2005 heeft gedaagde het bezwaar van appellant ten aanzien van de wettelijke rente alsnog gegrond verklaard en is besloten over de periode van 1 augustus 1999 tot en met 31 augustus 2000 wettelijke rente toe te kennen.

Bij brief van 27 juni 2005 heeft gedaagde gereageerd op de vraag van de Raad hoe het in mindering brengen van overmakingskosten op het AOW-pensioen van appellant zich verhoudt tot de door het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen in het arrest van 21 september 2000 (C-124/99, Borawitz) gegeven criteria.

De Raad overweegt het volgende.

Tussen partijen is in geschil of gedaagde vanaf de eerste betaling van het AOW-pensioen aan appellant in augustus 2000 terecht daarop overmakingskosten in mindering heeft gebracht.

Ten aanzien van dit geschilpunt stelt de Raad voorop dat gedaagde op grond van artikel 19, derde lid, van de AOW gehouden is de kosten van overmaking van het pensioen naar het buitenland daarop in mindering te brengen. Verder is namens appellant terecht aangevoerd dat in artikel 41 van het Administratief Akkoord bij het verdrag Nederland-Spanje is bepaald dat bankkosten niet in mindering gebracht worden op betalingen naar Spanje. De Raad stelt echter vast dat vanaf de toetreding van Spanje tot de Europese Gemeenschappen per 1 januari 1986 op grond van artikel 6 van EG-Verordening 1408/71 die Verordening voor personen als appellant volledig in de plaats is getreden van het verdrag Nederland-Spanje, zowel wat betreft de personele als de materiële werkingssfeer, nu toen ten aanzien van dit verdrag geen enkel voorbehoud is gemaakt. Dit betekent dat appellant terzake van het in dit geding aan de orde zijnde geschilpunt aan het verdrag Nederland-Spanje geen aanspraken kan ontlenen.

Verder stelt de Raad vast dat in artikel 58 van de Verordening 574/72 (tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening 1408/71) is bepaald dat de kosten verbonden aan de uitbetaling van uitkeringen, met name porto- en bankkosten, door het uitbetalend orgaan aan de rechthebbenden in rekening gebracht kunnen worden, op de wijze vastgesteld in de door dat orgaan toegepaste wettelijke regeling. Nu gedaagde op grond van artikel 19 van de AOW

gehouden is de overmakingskosten in mindering te brengen op het pensioen, moet de Raad vaststellen dat die handelwijze niet in strijd is met artikel 58 van Verordening 574/72.

Namens appellant is voorts betoogd dat gedaagde handelt in strijd met de artikelen 3 en 10 van EG-Verordening 1408/71 door ten aanzien van personen wonend buiten Nederland, anders dan ten aanzien van in Nederland wonende pensioengerechtigden, de overmakingskosten in mindering te brengen op het pensioen, nu aldus in ieder geval indirect onderscheid naar nationaliteit wordt gemaakt. De Raad is met appellant van oordeel dat sprake is van een indirect onderscheid naar nationaliteit, zodat beoordeeld moet worden of dit onderscheid gerechtvaardigd kan worden door objectieve overwegingen die los staan van de nationaliteit van de betrokkenen en zij evenredig zijn aan het rechtmatig door het nationale recht nagestreefde doel. Ten aanzien van een soortgelijk geschil, waarin de Duitse wettelijke regeling voorzag in het niet uitbetalen van pensioenaanspraken die minder bedroegen dan een bepaald drempelbedrag, welk drempelbedrag voor betalingen in het buitenland hoger was dan voor betalingen in Duitsland, heeft het Hof van Justitie in het arrest Borawitz ook geoordeeld dat sprake is van een ongelijke behandeling naar nationaliteit. Een dergelijke ongelijke behandeling is naar het oordeel van het Hof van Justitie bij overmakingen naar een andere lidstaat slechts gerechtvaardigd als er daadwerkelijk sprake is van overmakingskosten voor die betalingen en deze kosten niet vermeden kunnen worden.

De Raad stelt ten aanzien van deze criteria vast dat in het geval van appellant sprake is van betalingen van zijn AOW-pensioen door gedaagde naar Spanje. Verder staat vast dat gedaagde slechts de kosten in mindering brengt op het pensioen die door de betreffende bank in rekening worden gebracht en die dus daadwerkelijk worden gemaakt. Ten slotte heeft gedaagde naar het oordeel van de Raad voldoende gemotiveerd dat deze kosten niet vermeden kunnen worden, nu door alle banken ten aanzien van betalingen naar het buitenland kosten in rekening worden gebracht. Ter zitting is namens gedaagde voorts nog toegelicht dat met verschillende banken contracten zijn afgesloten, waarbij afhankelijk van het land of de landen waar de betalingen naar worden overgemaakt en de daarbij gehanteerde wijzen van betaling verschillende tarieven worden gehanteerd.

Door gedaagde is daarbij gekozen voor de meest gunstige prijs-kwaliteitverhouding. De in rekening gebrachte kosten voor betalingen naar het buitenland worden door gedaagde in beginsel bij alle pensioengerechtigden in mindering gebracht op hun pensioen. Nu de door gedaagde in mindering gebrachte overmakingskosten voldoen aan de hiervoor weergegeven criteria uit het arrest Borawitz is de Raad van oordeel dat geconcludeerd moet worden dat sprake is van een voldoende rechtvaardiging voor de geconstateerde ongelijke behandeling naar nationaliteit.

Het hiervoor overwogene leidt tot de slotsom dat gedaagde rechtens niet onjuist heeft gehandeld door de overmakingskosten vanaf augustus 2000 in mindering te brengen op de betalingen van AOW-pensioen aan appellant.

In de loop van deze procedure zijn partijen nog ingegaan op de betekenis van EG-Verordening 2560/01 betreffende grensoverschrijdende betalingen in euro's. Nu deze Verordening eerst op 1 juli 2003 in werking is getreden, is deze niet van belang voor het in deze procedure aan de orde zijnde tijdstip. De Raad kan en zal derhalve in het midden laten of de handelwijze van gedaagde vanaf 1 juli 2003 in overeenstemming is met het gemeenschapsrecht.

Verder heeft de rechtbank zich naar 's Raads oordeel terecht onbevoegd verklaard te oordelen over de brief van gedaagde van 15 februari 2001 met betrekking tot de wettelijke rente. Gedaagde heeft het tegen die brief gerichte beroepschrift inmiddels behandeld als bezwaarschrift en daarop twee beslissingen op bezwaar genomen, die in deze procedure zijn overgelegd. Deze twee besluiten kunnen niet als wijzigingsbesluiten op grond van de artikelen 6:19 en 6:24 van de Awb meegenomen worden in deze procedure, nu het geen besluiten betreft waarin wijziging wordt gebracht in het in deze procedure aan de orde zijnde besluit over de overmakingskosten. Daarbij tekent de Raad nog aan dat gedaagde bij het besluit van 21 maart 2005 ten aanzien van de nabetaling van het AOW-pensioen inmiddels over een wezenlijk deel van de periode waarop die betaling betrekking heeft wettelijke rente heeft toegekend.

Voorzover appellant heeft beoogd in deze procedure een verzoek om schadevergoeding in te dienen als bedoeld in artikel 8:73 van de Awb, stelt de Raad vast dat dit verzoek afgewezen dient te worden, reeds omdat het beroep ten aanzien van de overmakingskosten niet gegrond is verklaard.

Uit het vorenstaande vloeit voort dat het hoger beroep niet kan slagen, zodat de aangevallen uitspraak voor bevestiging in aanmerking komt. Voorts dient het beroep dat geacht wordt te zijn ingesteld tegen besluit 2 ongegrond verklaard te worden.

De Raad acht geen termen aanwezig toepassing te geven aan artikel 8:75 van de Awb inzake een vergoeding van proceskosten in hoger beroep. Voorzover namens appellant is beoogd het oordeel van de rechtbank omtrent de proceskosten in eerste aanleg aan te vechten, verwijst de Raad naar hetgeen is overwogen in zijn uitspraak van 23 december 2002, LJN AF3116, waarin de gemachtigde van appellant ook optrad als gemachtigde.

III. BESLISSING

De Centrale Raad van Beroep,

Recht doende:

Bevestigt de aangevallen uitspraak;
Verklaart het beroep dat geacht wordt te zijn gericht tegen besluit 2 ongegrond.

Aldus gegeven door mr. M.M. van der Kade als voorzitter en mr. T.L. de Vries en mr. H.J. Simon als leden, in tegenwoordigheid van T.S.G. Staal als griffier en uitgesproken in het openbaar op 27 januari 2006.

(get.) M.M. van der Kade.

(get.) T.S.G. Staal.

Gw